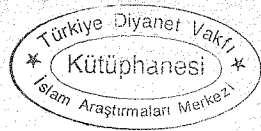

۱۹ تَمُوز ۱۹۱۷

صافی : ۲

برنجی سنه

کتابخانه

علم ، صنعت و اخلاق دار هفته لی مجموعہ

اولدینی (معلم ناجی) کی، بویکی لسانک اک بیوک بر واقف و صروجی قبول ایدنجہ، آرتق، بواسکی حقض دعوا حل ایداش صایلیوردی. حال بوک، صوک زمانلرده، بومستله باشقه لسانلر ایچون، یکیدن ظهور ایتک باشلادی.

بر طرفدن قوم تورکیجیلری (توویکیلر، قوم تورکیجیلری و ملت تورکیجیلری دیه ایکی قسمه آیریله بیلیر.) (اولو) کله سی (اولوغ) کله سندن غلطدر؛ اوحالده، آرتق بو موقعده (اولوغ) دیملی بز دعواسیله اورتیه آتیلهرق بوکونکی جانلی تورکجهلر یرینه اسکی متروک شکلرخی اقامه باشلادیلر. دیگر طرفندن ده اجنبی لسانلرک فصاحتجیلری (قیصر) ی (چاسار)، (لورهن) ی (لوتیشکن)، (باقون) وبارون) کلهلرخی (بیقین، بیرین) شکلرندہ یازمغه باشلادیلر. اوللاری، (قلوب) کله سنک انکیلزلرکی تلفظ ایدلسندن، (چیغاره) یه (سیغاره) اداسی ویرلسندن مشتکی ایکن، صوک زمانلرده، کړندهک غزته لده بیله، اک مائوس کله لک الیغیر مائوس شکلره بوروندیکنی کورمکه باشلادق.

ملی برجله ایله قاپیتولاسیونلری آتدیغمز بودورده، اجنبی لسانلره عائد (صوتیات phonétique) لک لسانلرک صوتیاتی اوزرنده بر برقائق ورجحانی قبول ایتک، کندی لسانی ذوقلرک علینہ اولهرق باشقه لسانلره عائد ذوقلره امتیازلر بخش ایتک عیبا دوغرو اوله بیلیرمی؟ لسانلرک مستحاثاجیلری کله لک اسکی شکلرخی آرایوب بولسونلر. بو کشفلری، (فیلولوژی) نامی آلتنده اوقویه رق هیمز مستفید اولورز. فقط، بر جانلی لسانه استقامت ویرہ جک اولانلر مستحاثاجیلری دکل، غریزیا تجیلریدر. بر مستحاثاجی، (باشا) کله سنک اصلی (باش آغا) اولدینی میدانہ قویدی زمان، بر غریزیا تجی ده، بوکون ایچون، (باشا) کله سنک (نورمال) اولدینی، (باش آغا) کله سنک آرتق مستحاثالر عالنه انتقال ایتدیکنی سویلر. تلبس ساحه سنده، اسکی سرپوشلرمن اولان قاووق یاخود بورکی کیمکه قالفیهادیغمز کی، لسانده آرتق مستحاثاجیلک ایدمه یز. بوحرکتی، نه کندی لسانلر حقدہ، نه عربجه وجمجه ایچون نه ده اجنبی لسانلر ایچون یاپمه یز. مائوس ومؤسس کله لر ملیدر؛ فصیح لغتلری بوزهرق، بونلردن غلط مشهورلری چقارارن ملی ذوقلردر. اجنبی کله لر ده، وقیلہ، ایتالیان وفرانسز لسانلری طریق ایله آلمشہق نه یاپالم؛ بوده آرتق اولش یتمش برایشدر. آلدیغمز کله لر، تأسس ایتمش، ذوقلر ایچون مائوس، حتی مونس برماهیت آلمشدر. بوکی کله لر دیکشیرمکه قالفیشمق لسانلری آلت اوست ایتکدن، ذوقلری بوزمقدن باشقه بر نتیجه حاصل ایتز.

مع مافیہ، ملی استعماللردن مقصدمن بوکونکی استعماللردر. یوقسه، دده لرمن بویله قولانمش دیه، (آوستریا) یرینه (نمسه)، یاخود (مجار) یرینه (انکروس) کله لرینک اقامه ایدلسنه ده هیچ برزمان طرفدار دکلز. ملی کله لر، یالکز ملتک تصرف ایتدیک شکلر دکل، بوکون قولاندینی شکللردر.

زادکانلر اصولی. — مملکت مزده موجود تقلیدجیلک خسته لغتک بر تجلیسی ده برایکی محررمنک اوتهدن بری ایلری سوردیکی آتیده کی فکردر: «روسیه ده چاردن باشقه، اونی طوتان بر چارلق یعنی زادکان صنفی واردر. بزده سلطنتی قوتلندیرمک ایچون، بویله بر صنف ایجاد ایتلی یز.»

بوفکر اجتماعی بنیه منہ و ملی حرئمہ مخالف بر تشکیلاتی صنفی اولهرق میدانہ کتیرمه یی تکلیف ایدیور. اولاً، زادکان صنفی، فتودالیزم دورندن قالمش بر (پس زنده survivance) دن عبارتدر.

حقوق، بدیعیات، اقتصادیات کی شیلرک مجموعی دره. بوملتک شمدی یه قدر کوردیکی ضررلر کندی حرئتک بولونه مامش اولامسندن، لسانک، اخلاقک، حقوقک، بدیعیاتک، اقتصادیاتک آرانمه مسندن ایلری کلمشدر. بوملتک حریتی یابان اوملتک متفکرلری، ادیبلری، شاعرلری، مورخلریدر. بومتفکرلر، فلسفه دن، اجتماعیات دن، حقوق دن، لسانیات دن، تاریخ دن، والحاصل انسانیات دیدیکمز بوعلملردن یتشیر.

جهان حربنده کوستردیکی شوکت و قدرت ایله هرکسی حیرنده برافان آلمانیا بوکونکی حالنه کک ایچون آتیه دن، تارلادن باشلامش، بوتجددی اصل فیلسوفلری، مورخلری، شاعرلری حاضرلماشدر. اساساً هر علم، هر صنعت اصوله، نظریاته تابعدر. بو اصول ونظریاتی وضع ایدن فلسفه در.

بناء علیه انسانیا استغفاف ایتک، بونلرک لزومنی یز ایچون تأخیر ایتک شویله دورسون، بالعکس ملی تربیه منک بر بھران کچیردیک شومبرالرده فلسفی، ادبی، اجتماعی تحصیلہ دها زیاده اهمیت ویرلسی لازمدر. بوکون بزده مادیات، مفکوره یه غلبه چالمده در. هرکس ملی مفکوره لردن زیاده فردی منفعتلر پیشندن قوشیور. آلمانیا یه تحصیلہ کیدن بوزلرجه طلبہ نک هپ ما کنه جیلک، مهندسک کی عملی صنفلری ترجیح ایتدکلرخی اسفله کورویورز. بوملتک دها زیاده معنویات ساحه سنده، حرئده مجددلره احتیاجی واردر.

شبهه یوقه علملره، فنلره، تطبیق صنعتلرده بوعصرک ایجاب ایتدیردیک اهمیت ویرملیدر. فقط مفکوره یی، ایده آلی اورتادن قالدیرمق صورتیله دکل. بزده «تورک ملتنک هنر و معرفتله بقاسنی تأمین ایدہ بیلہ جکنی» تصدیق ایدیورز. آنجق بو هنر و معرفتده مثبت علملره برابر اجتماعیات، فلسفه، ادبیات، شعر کی انسانی علملرده فضلہ اهمیت ویرلک، کنجیلک مادیترستلکدن زیاده مفکوره جیلک تلفن ایتک شرطیله. بوکی مسئله لک حل لازمدر. چونکه علمی دوشونجه یه استناد ایتیه برطاقم یا کلمش تقلیلر ملتہز ایچون فائده لی اولمیان نتیجه لر ویرہ بیلیر. یز شعاعلر «اوروپا مدنیتندہ تورک حرئی» اولمیدر. علملره، آلیات، ته کنیکلره مدنی، انسانیات ایله ده — عینی اهمیتله — حرئی یایمغه چالیشملی یز. کنجیلرمنہ متین، ملی، ایده آلیست بر تربیه ویرمک ایچون اختصاص، مسلک تحصیلندن اول، هرکسک فلسفی بر تربیه آلمشہ دقت ایتلی یز. بالخاصه مملکت مزده صنف مدیری فلسفی، ادبی بر تربیه ذهنیه آلمش اولمیدر.

**

حرئمزی قورویہ لم!

کلمہ لک فصیح شکلرینی آرامه. — بزده، اولجه، یالکز

عربجه یی وجمجه یی ائی بیلنلرک فصاحتجیلکی واردی؛ بونلر (غلطات) کتبابلری یازهرق (چسرجیوه) نک فصیح شکلی (چارچویه)، (مردیون) ک فصیح شکلی (نردبان)، (صوقاق) ک فصیح شکلی (زقاق) اولدینی کوسترلر و هرکسک بوتعبیرلری اصلی شکلرندہ یازمه سنی وسویله مه سنی توصیه ایدرلردی. برکت ویرسون که سلفلرمن (غلط مشهور لغت فصیحہ دن اولادر) دیه رک بویاکلمش توصیه لره سد چکمشلر. یوقسه، لسانلر کندی ذوقنی هیچ برزمان بولہ میه جق، باشقه لسانلره عائد ذوقلرک اسیری قاله جقدی.

هر لسانک کندینه مخصوص برکوزہ لک طرز ی واردر؛ شبهه سز، فارسی برجه ایچنده (نردبان) کله سی دها کوزلدی؛ فقط، تورکجه بر فقره آراسنده (مردیون) تعبیری دها سو ملیدر. عثمانلی تورکجه سنک عربجه وجمجه نک اسیری اولمادینی، کندی تصرفلرنده حر و مستقل

